

27.07.16

לכבוד,

המחלקה לחקירות שוטרים

רח' הרטום 8, הר חוצבים ת"ד 45280

ירושלים 91450

ובאמצעות פקס מס': 02-6467794

שלום רב,

הנדון: ערר ראשוני על החלטה שלא לפתוח בחקירה בתיק מח"ש 390/2016
הריגתו של אחמד אבו שעבאן

בשם מרשינו, הורי המנוח אחמד אבו שעבאן, ת.ז. 332792605 (להלן: "המנוח"), הרינו להגיש בזאת ערר ראשוני כנגד החלטת המחלקה לחקירת שוטרים (להלן: מח"ש) לסגור, בהיעדר עבירה, את תיק החקירה ביחס לנסיבות מותו של בנם המנוח בן ה-22 במהלך האירוע שהתרחש ביום 14.10.15, והכל כאמור להלן:

1. ביום רביעי 14.10.15, נורה המנוח על ידי כוחות המשטרה וזאת בזמן שהותו באזור התחנה המרכזית בירושלים. לפי דיווחי המשטרה, המוכחשים על ידי מרשינו, המנוח נורה לאחר שנחשד בדקירת אישה בקרבת האזור. כפי שעולה מסרטון וידאו של אירוע הירי, המנוח נשכב על הרצפה, מנוטרל ומבלי להוות שום סכנה עת ששוטר עמד סמוך אליו וירה בו מספר פעמים והרג אותו.

להלן לינק לוידאו שמתעד את האירוע:

<https://www.youtube.com/watch?v=w-a8gio2W5M>

תקליטור המכיל עותק מסרטון וידאו של האירוע הנ"ל מצורף לערר ומסומן כנספח א'.

2. תלונה בגין הריגתו של המנוח הוגשה ביום 21.01.16 למח"ש. ביום 20.06.16 התקבלה במשרדנו תשובת מח"ש שבה הודיעה על סגירת התיק בהיעדר עבירה, וזאת בנימוק לפיו "לא הונחה תשתית עובדתית המלמדת על ביצוע עבירה פלילית על ידי מי מהשוטרים באירוע".

== העתק מהתלונה מיום 21.01.16 מצורף ומסומן כנספח ב'.

== העתק מהחלטת מח"ש שהתקבלה במשרדנו יום 20.06.16 מצורף ומסומן כנספח ג'.

3. ביום 23.06.2016 נשלחה בקשה לעו"ד ליאורה נהון במח"ש לאפשר לח"מ לצלם את חומר החקירה בתיק, וכן נתבקשה הארכת מועד הגשת הערר ב-30 ימים, החל ממועד קבלת חומר החקירה. ביום 27.06.16 התקבלה תשובת מח"ש התמוהה, לפיה "אין חומר בתיקנו מלבד התלונה שהתקבלה

במחלקתנו מארגונכם", דבר שלכאורה סותר את האמור בחלטת מח"ש לגנוז את התיק על סמך החומר "הרלוונטי".

== העתק מהבקשה מיום 23.06.16 מצורף ומסומן כנספח ד'.

== העתק מתשובת מח"ש מיום 27.06.16 מצורף ומסומן כנספח ה'.

4. משלא נענתה בקשתנו לקבלת חומר חקירה, ושנמסר לנו כי אין חומר חקירה בעניינו של המנוח, מוגש ערר ראשוני זה מטעמי זהירות. ולפיכך, מרשינו שומרים על זכותם להגיש טענות ומסמכים נוספים ככל שיקבלוהו ויעלה הצורך בכך בעתיד.

5. בנסיבות העניין, מצטיירת תמונה המגבשת ספק ממשי באשר לצידוקים לסגירת התיק מבלי לבצע חקירה כלשהי, כאשר המקרה כשלעצמו הוא אירוע של מוות כתוצאה מירי שוטרים. המסקנה המתבקשת מכך היא כי הטיפול של מח"ש בתיק דנן לוקה במחדלי חקירה רציניים ביותר ובייחוד לאור ההתיעוד שבסרטון, אשר מעורר חשד רציני שהירי בנסיבות העניין לא היה מוצדק.

6. יודגש, כי נסיבות הירי כפי שפורטו לעיל מעידים על כך כי, בעת הירי, המנוח לא היווה סכנה ממשית על חיי מי מאנשי הביטחון או אחרים. העובדה כי המנוח נורה מספר יריות לאחר שהוא נשכב על הרצפה, מצביעים על פתיחה באש ללא הצדקה. במקרה דנן עמדו בפני השוטרים אפשרויות אחרות אשר הדין מחייב אותם לנקוט בהן, ושכל שוטר סביר אמור למלא אחריהן באותן נסיבות ואשר היו חוסכות את תוצאותיו המצערות, בלשון המעטה, של המקרה דנן. יודגש שוב כי בשום אופן לא היה מקום לשימוש בכוח קטלני כפי שנעשה בפועל.

7. על אף התיעוד הויזואלי הברור בעניינו של המנוח, שום פעולת חקירה לא נעשתה בתיק על ידי חוקרי מח"ש, וזאת על אף העובדה שישנן מספר שאלות אשר נותרו ללא מענה מספק. כך למשל לא ראתה מח"ש לנכון לבקש נתיחת גופת המנוח, בדיקה חיצונית של הגופה, עריכת דימוי C.T, תשאול השוטרים שהשתתפו באירוע, בדיקת דו"חות הפעולה של השוטרים ועוד. כן תמוהה ההחלטה שלא לגבות עדויות חיוניות מעוברי אורח ואזרחים שנכחו אף הם באירוע. המשטרה שהייתה אמורה לגבות עדויות אלה כנראה לא עשתה כן, ומח"ש בתורה לא ראתה לנכון לתקן פגם זה, וזאת על אף התרומה הרבה שהייתה יכולה לצמוח מביצוע פעולת חקירה בסיסית זו.

8. מחדלי מח"ש בטיפול בתלונה דנן מלמד על פגם מערכתי יסודי בהתנהלות מח"ש ומחזק עוד יותר את ספקותינו לגבי האפקטיביות והאובייקטיביות של מח"ש בהתייחסותה לתיק דנן.

9. לא למותר לציין בהקשר זה את החובה להקפיד על תיעוד בזמן אמת של אירועים מהסוג דנן. בדו"ח ועדת החקירה הממלכתית לבירור ההתנגשויות בין כוחות הביטחון לבין אזרחים ישראלים בחודש אוקטובר 2000 (ועדת אור), נמתחה ביקורה בנושא זה כלהלן:

"עולה החשש, כי במשטרה לא השתרשה תרבות של דיווח ותחקיר מלא ואמיתי בזמן אמת. נתגלו תופעות של אי-רישום פעילויות שונות של כוחות משטרה, חרף חשיבותן הרבה. הוועדה נתקלה אף במקרה שבו הכשלים בבדיקה ובתחקור אמת גבלו בחריגות אתיות, כאשר מפקד מרחב היה מעורב באופן פעיל בחקירת אירוע שבו תפקודו שלו היה צריך להיבדק - ובפועל לא נבדק. במקרים רבים לא נערכו תחקירים כלל לאחר אירועים של שימוש בנשק, ובמקרים אחרים התקיימו תחקירים חלקיים בלבד. באופן דומה, התגלתה תופעה נרחבת של היעדר תיעוד, בכתב או באמצעי אחר, של פעילות

המשטרה באירועים שונים. על פיקוד המשטרה לפעול, ללא פשרות, על מנת להפוך את המשטרה לגוף המתחקר את עצמו ומתעד את פעילותו באופן אמיתי וככל האפשר - גם בשלמות. " (דו"ח ועדת אור, פס' 27 לשער השישי - סיכום והמלצות של ועדת אור (2003)).

10. להזכיר שוב, כי סמכות השוטרים לעשות שימוש בירי חי מעוגנת בהוראות המשטרה 4.03.03, אשר קובעות, בין היתר, כי "השימוש בכלי ירייה לא יהא מותר, אלא אם [...] השימוש בכלי ירייה הכרחי ומוצדק בנסיבות העניין [...] השימוש בכלי ירייה לא יהא מוצדק, אלא אם ברור, שאין בידי השוטר אמצעי כוח אחרים, כדי להבטיח את ביצוע התפקיד וכי טיבו של התפקיד מצדיק את השימוש באמצעי קיצוני זה."

11. הסייגים לשימוש בכלי ירייה על ידי כוחות המשטרה מעוגנים, גם כן, בפקודת המטה הארצי 06.02.14 הקובעת, בין היתר כי השימוש בכלי ירייה ייעשה בכפוף למספר תנאים מצטברים: ראשית, קיימת סכנה ממשית לחייו של אדם ולשלמות גופו כתוצאה מהמעשה; שנית, הסכנה היא מיידית; שלישית, אין אפשרות להשתמש באמצעי אחר למניעת אותה פגיעה; רביעית, השימוש בירי ייעשה במידה שלא תעלה על מה שסביר לעשות למניעת אותו מעשה; חמישית, שהנזק העלול להיגרם כתוצאה מהירי יהיה שקול כנגד הנזק, שאותו מבקשים למנוע. יודגש גם כן, כי לפי הוראות הפקודה, אף "ירי באש חיה באוויר לצורך פיזור מתפרעים אסור אלא אם ניתן היתר לכך על ידי המפקח הכללי, ובתנאים ובסייגים שנקבעו בהיתר" (ראו לעניין זה גם: ע"פ 468/88 אנקונינה נ' התובע הצבאי הראשי, פ"ד מד(2), 354-353).

12. כל הנושאים הנ"ל, ואף אחרים, מעלים שאלות כבדות משקל אשר לא נבחנו כלל ועיקר על ידי מח"ש שנושאת באחריות לבצע חקירה עצמאית, אובייקטיבית ואפקטיבית. מחדלי החקירה האמורים, ועצם ההימנעות מביצוע כל פעולת חקירה מלמד על כך שבפועל שום בדיקה רצינית ביחס לנסיבות הריגתו של המנוח לא בוצעה.

נוכח האמור לעיל, הנכם מתבקשים בזאת לקבל ערר זה וליתן הוראות:

א. לפתיחת החקירה מחדש שתבוצע תוך הקפדה על אמות המידה המקובלות של חקירת האירוע בצורה אובייקטיבית, עצמאית, מהירה ויעילה;

ב. לפעול להעמדת השוטרים שפעלו בניגוד לחוק ולהוראות הפתיחה באש לדין פלילי;

ג. במידה ותחליטו שלא לעשות כמבוקש לעיל, נבקשכם להעביר עררנו זה, בהתאם לנוהל בנוגע לעררים על סגירת תיקים, למנהל תחום עררים בפרקליטות המדינה על מנת שיעשה שימוש בסמכותו וישקול לבטל את החלטתכם הנדונה ויורה על פתיחה בחקירה מיידית.

בכבוד רב,

אראם מחאמיד, עו"ד